

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 17.6.2008
COM(2008) 359 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Kopēja imigrācijas politika Eiropai.
Principi, darbības un instrumenti**

{SEC (2008) 2026}

{SEC (2008) 2027}

I. IEVADS

Imigrācija ES ir ikdienas realitāte. Pašlaik imigrācija, kas šā dokumenta nolūkos tiek attiecināta uz trešo valstu valstspiederīgajiem un nevis uz ES pilsoņiem, veido aptuveni 3,8 % no kopējā ES iedzīvotāju skaita¹. Kopš 2002. gada tīrā imigrācija ES gada laikā ir bijusi 1,5 līdz 2 miljoni cilvēku. 2006. gada 1. janvārī ES dzīvoja 18,5 miljoni trešo valstu valstspiederīgo.

Nav pamata domāt, ka imigrācijas plūsmas samazināsies.

Balstoties uz humanitārām tradīcijām, Eiropai arī turpmāk jāizrāda solidaritāte ar bēgļiem un personām, kam nepieciešama aizsardzība. Ekonomikas atšķirības starp attīstītajām valstīm un reģioniem un jaunattīstības valstīm un reģioniem, globalizācija, tirdzniecība, politiskās problēmas un nestabilitāte izcelsmes valstīs, iespējas atrast darbu attīstītajās valstīs ir galvenie personu starptautiskās mobilitātes virzītājfaktori.

Eiropas iedzīvotāju novecošanas kontekstā **imigrācijas potenciālais devums ES ekonomikā ir ievērojams.** Eiropas iedzīvotāju mūža ilgums palielinās, tā sauktā demogrāfiskā sprādziena laika dzimusi paaudze tuvojas pensijas vecumam un dzimstības rādītāji ir zemi. ES aktīvo iedzīvotāju skaits, t.i., visu nodarbināto personu un bezdarbnieku skaits kopā 2007. gadā bija aptuveni 235 miljoni². Saskaņā ar jaunākajām iedzīvotāju skaita prognozēm³ paredzams, ka līdz 2060. gadam darba spējīgā vecuma iedzīvotāju skaits ES samazināsies par gandrīz 50 miljoniem pat tad, ja tīrā imigrācija saglabāsies tādā pašā līmenī kā līdz šim, bet, ja šāda imigrācija neturpināsies – par aptuveni 110 miljoniem. Šādas attīstības tendences rada risku pensiju, veselības un sociālās aizsardzības sistēmu ilgtspējai un prasa lielākus valsts izdevumus⁴.

Imigrācija ir realitāte, kas efektīvi jāpārvalda. Atvērtā Eiropā, kurā nepastāv iekšējās robežas, neviena dalībvalsts nespēj pārvaldīt imigrāciju atsevišķi. Mums jāpārvalda reģions bez iekšējām robežām, kurā kopš 2007. gada 20. decembra ietilpst 24 valstis un kurā dzīvo gandrīz 405 miljoni cilvēku, kā arī jāīsteno kopēja vīzu politika. ES ekonomikas ir dziļi integrētas, lai arī valstu ekonomikas sniegunā un darba tirgū joprojām vērojamas daudzas atšķirības. Turklāt ES ir kļuvusi par arvien svarīgāku starptautisko procesu dalībnieci, un tās kopīgā ārējā darbība pastāvīgi vēršas plašumā, aptverot jaunas jomas, un imigrācija ir viena no tām. Tas viss nozīmē, ka politika un pasākumi, kādus dalībvalstis īsteno šajā jomā, vairs neietekmē tikai attiecīgās valsts situāciju, bet gan var negatīvi ietekmēt citas dalībvalstis un ES kopumā.

¹ Skaitlis 3,8 % attiecas uz to ES iedzīvotāju procentuālo īpatsvaru, kas ir trešo valstu valstspiederīgie. Jāņem vērā, ka daudzi no viņiem paši nav imigranti, bet gan imigrantu pēcnācēji, kas nav pieņēmuši savas pastāvīgās uzturēšanās valsts pilsonību.

² Eurostat, statistikas dati par iedzīvotājiem un sociālajiem apstākļiem.

³ Eurostat iedzīvotāju skaita prognozes EUROPOP2008, uz 2008. gadu balstīts konverģences scenārijs, konverģences gads – 2150. gads.

⁴ Skat. Ekonomikas politikas komiteja un Eiropas Komisija (ECFIN ĢD), (2006. gads), „Novecošanas ietekme uz valsts finansējumu: prognozes par ES-25 dalībvalstu pensiju, veselības aprūpes, ilgstošas aprūpes, izglītības un bezdarbnieku pārskaitījumiem (2004.–2050. gads)”, Eiropas Ekonomikas īpašais ziņojums Nr. 1., 2006.

ES ir strādājusi pie kopējas politikas kopš 1999. gada, kad pirmo reizi kompetence šajā jomā tika skaidri atzīta EK līgumā. Ir izveidoti vairāki kopēji instrumenti un politikas jomas, ar kurām pievēršas gan imigrācijas iekšējai, gan ārējai dimensijai.

Ar šiem sasniegumiem nepietiek. Nepieciešams kopīgs politisks redzējums, kas balstīts iepriekšējos sasniegumos un kura mērķis ir radīt saskanīgu un uz nākotni vērstu sistēmu dalībvalstu un pašas ES turpmākai darbībai. ES pievienotā vērtība būs radīt Eiropas instrumentus tur, kur tie nepieciešami, un izveidot pareizu sistēmu, lai panāktu saskanību jomās, kurās dalībvalstis darbojas, pamatojoties uz savu kompetenci. Lai šis kopīgais redzējums būtu sekmīgs un dotu rezultātus, ārkārtīgi liela nozīme ir pārskatāmībai un savstarpējai uzticībai.

Zināmā mērā imigrācija var līdzēt mazināt sabiedrības novecošanas izraisītās problēmas, tomēr tai būs būtiskāka loma, palīdzot risināt turpmāko darbaspēka un prasmju trūkumu, kā arī vairot ES izaugsmes potenciālu un **labklājību**, papildinot notiekošās strukturālās reformas. Tādēļ imigrācija ir kļuvusi par svarīgu faktoru ES Lisabonas stratēģijas izaugsmei un darba vietām izvēršanā, atzīstot, ka pienācīga ekonomiskās imigrācijas pārvaldība ir būtisks ES konkurētspējas elements. To atzina arī Eiropadomes sanāksmē 2008. gada pavasarī.

Līdztekus ekonomiskajam potenciālam, imigrācija var bagātināt Eiropas sabiedrības arī kultūras dažādības ziņā. Tomēr **šo imigrācijas pozitīvo potenciālu iespējams realizēt vienīgi tad, ja sekmīgi norit integrācija uzņēmējvalstu sabiedrībās**. Tam nepieciešama pieeja, kurā ne tikai tiek uzlūkots labums, kādu gūs uzņēmējvalsts sabiedrība, bet arī tiek ņemtas vērā imigrantu intereses – Eiropa ir un arī turpmāk būs labvēlīga vide tiem, kuriem ir piešķirtas uzturēšanās tiesības, vai tie būtu imigranti, kas ieradušies darba nolūkos, ģimenes locekļi, studenti vai personas, kam nepieciešama starptautiskā aizsardzība. Risinot šo problēmu, jāņem vērā sarežģīts jautājumu kopums. Būtiskākais ceļš uz integrāciju ir piekļuve darba tirgum, taču pašreizējie rādītāji liecina, ka kopumā bezdarba īpatsvars imigrantu vidū joprojām bieži ir lielāks nekā ES dalībvalstu valstspiederīgo vidū, lai gan dalībvalstu starpā vērojamas lielas atšķirības. Turklāt imigranti biežāk nekā citi ir spiesti strādāt pagaidu darbus, zemākas kvalitātes darbus vai darbus, kuriem tie ir pārāk augsti kvalificēti, kā rezultātā netiek pilnībā izmantotas viņu prasmes (intelektuālā potenciāla nelietderīga izmantošana). Tas palielina iespēju, ka imigranti strādās nedeklarētu darbu. Ar īpašām problēmām darba tirgū nākas saskarties sievietēm, kas imigrējušas no valstīm, kas nav ES dalībvalstis. Turklāt valodu prasmes imigrantu vidū un viņu bērnu izglītības gaita joprojām bieži ir neapmierinošā līmenī, kas rada bažas par viņu turpmāko personīgo un profesionālo izaugsmi.

Vajadzīgi mehānismi sloga dalīšanai un politikas koordinēšanai, kas balstās uz **solidaritāti** starp dalībvalstīm un ES. Tādēļ nepieciešams finansējums robežu pārvaldības kontrolei, integrācijas politikai un citiem mērķiem, un tādējādi tas ietekmē publiskās finanses valsts, reģionālā un vietējo kopienu līmenī. Turklāt imigrācijas pārvaldībai nepieciešama cieša sadarbība ar trešām valstīm, lai risinātu situācijas, kurās ieinteresētas abas puses, tostarp problēmas, ko rada intelektuālā potenciāla nelietderīga izmantošana, un politisku reakciju, piemēram, riņķveida migrāciju.

Lai efektīvi pārvaldītu imigrāciju, jāpievēršas arī dažādiem jautājumiem, kas saistīti ar mūsu sabiedrību un pašu imigrantu **drošību**. Tādēļ jācīnās ar nelegālo imigrāciju un ar to saistītām noziedzīgām darbībām, rodot pareizo līdzsvaru starp personas integritāti un kolektīvās drošības problēmām. Jārisina nelegālās nodarbinātības problēma, jo tā rada situācijas, kurās tiek ļaunprātīgi izmantotas un pārkāptas pamattiesības un brīvības. Tas arī grauj legālo imigrāciju un atstāj negatīvu iespaidu uz kohēziju un godīgu konkurenci.

Šo jauno redzējumu par **kopējas Eiropas imigrācijas politikas** turpmāku attīstību Komisija izklāstīja savā 2007. gada 5. decembra paziņojumā⁵. Eiropadome 2007. gada decembrī paziņoja, ka viena no svarīgām prioritātēm joprojām ir izstrādāt kopēju imigrācijas politiku, ar ko papildina dalībvalstu politiku, un aicināja Komisiju 2008. gadā iesniegt priekšlikumus. Kopēja imigrācijas politika ir viena no ES pamatprioritātēm⁶, ja vēlamies sekmīgi kopā baudīt priekšrocības un risināt būtiskās problēmas. Šīs kopējās politikas mērķim jābūt koordinētai un integrētai pieejai imigrācijai gan Eiropas, gan valstu un reģionu līmenī. Tas nozīmē, ka šī parādība jāaplūko no dažādiem skatupunktiem un imigrācija jāiekļauj ES politikas galvenajos virzienos – **labklājībā, solidaritātē un drošībā**.

- Šī politika jāizstrādā, balstoties uz dalībvalstu un Komisijas **partnerattiecībām un solidaritāti**, reaģējot uz 2007. gada decembra Eiropadomes aicinājumu atjaunot politisko apņemšanos.
- Tai jābalstās uz politiski saistošu **kopīgu principu** kopumu, par kuru jāvienojas augstākajā politiskajā līmenī un kuru pēc tam jāīsteno ar **konkrētām darbībām**.
- Šo pasākumu īstenošanas pēcpārbaudi jāveic ar īpašām **kopējām metodēm un uzraudzības mehānismu**.
- Tai jābalstās uz ES atbalstītajām **vispārīgām vērtībām** – cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību un solidaritāti, tostarp pilnībā ievērojot Pamattiesību hartu un Eiropas Cilvēktiesību konvenciju. Balstoties uz humanitārām tradīcijām, Eiropa arī turpmāk izrādīs solidaritāti ar bēgļiem un personām, kam nepieciešama aizsardzība⁷.

Plašākajā **ES atjaunotajā sociālajā programmā par piekļuvi, iespējām un solidaritāti**, ar kuru Komisija nāks klajā pirms vasaras, tiks stiprināta integrēta un iekļaujoša sabiedrība, kurā iespējas ir pieejamas visiem. Konkrēti, tā radīs jaunus instrumentus, kas arī palīdzēs attīstīt jaunu kopēju imigrācijas politiku.

Šo paziņojumu pieņems kopā ar Patvēruma politikas plānu. Abos dokumentos mēģināts īstenot atlikušos 2004. gada Hāgas programmas elementus imigrācijas un patvēruma jomā.

Nākamā gada pavasarī Komisija paredzējusi iesniegt visaptverošu paziņojumu, kurā ietverti konkrēti priekšlikumi, kā virzīt tālāk darbību tiesiskuma, brīvības un drošības jomā kopumā, ņemot vērā jauno piecu gadu programmu šajā jomā, kuru paredzēts pieņemt 2009. gada otrajā pusē.

⁵ COM (2007) 780 galīgā redakcija.

⁶ Kaut arī šīs politikas izstrādei jānotiek līdztekus ar to esošo pārejas pasākumu pakāpenisku atcelšanu, kuri joprojām ierobežo dažu ES dalībvalstu valstspiederīgo brīvu pārvietošanos, šajā paziņojumā pievēršas vienīgi jautājumiem, kas saistīti ar trešo valstu valstspiederīgo imigrāciju, un tajā neaplūko ES dalībvalstu valstspiederīgo pārvietošanos ES vai reģionu iekšienē.

⁷ Šo aspektu tālāk attīstīs, kad tiks izvērstas kopējās Eiropas patvēruma sistēmas otrais posms. Skat. "Patvēruma politikas plāns – integrēta pieeja aizsardzībai visā ES teritorijā", ko iesniedz kopā ar šo paziņojumu – (COM(2008) 360).

II. KOPĪGI PRINCIPI, KAS IR PAMATĀ KOPĒJAS IMIGRĀCIJAS POLITIKAS TĀLĀKAI IZSTRĀDEI

Turpmāk tekstā ierosināti **desmit kopīgi principi**, uz kuriem balstīsies kopējā imigrācijas politika, sadalot tos trīs grupās – labklājība, drošība un solidaritāte. Lai aprakstītu to turpmāku īstenošanu, pēc katra principa formulēšanas tekstā doti piemēri konkrētām darbībām, kas attiecīgi jāveic vai nu ES vai dalībvalstu līmenī, lai principu īstenotu praksē.

LABKLĀJĪBA: legālās imigrācijas devums ES sociāli ekonomiskajā attīstībā

Eiropadome 2008. gada pavasara sanāksmē aicināja Komisiju priekšlikuma par kopēju imigrācijas politiku kontekstā pievērsties jautājumiem, kas saistīti ar “trešo valstu valstspiederīgo nodarbinātību un to migrācijas sociālo ietekmi”⁸. Šajā sakarībā turpmākā ekonomiskā imigrācija ES citastarp būs jāvērtē, ņemot vērā imigrantu prasmju savietošanu ar valsts darba tirgus vajadzībām; pamatojoties uz šo novērtējumu, jāveicina legālās imigrācijas iespējas. Līdztekus ceļu atvēršanai imigrācijai darba nolūkos, citām imigrantu grupām jārada iespējas un veidi, kā legāli ieceļot un uzturēties ES pagaidu kārtā vai pastāvīgi. Tiks veicināta legālo imigrantu integrācija. Tam nepieciešama skaidra apņemšanās gan no uzņēmējvalsts sabiedrības, gan pašu imigrantu puses.

1. Labklājība un imigrācija: skaidri noteikumi un vienlīdzīga attieksme

Ar kopējo imigrācijas politiku jāveicina legālā imigrācija, kuru jāpārvalda ar skaidriem, pārskatāmiem un godīgiem noteikumiem. Trešo valstu pilsoņiem jānodrošina informācija, kas tiem nepieciešama, lai saprastu prasības un procedūras, kādas attiecas uz legālu ieceļošanu un uzturēšanos ES. Jānodrošina godīga attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā, nolūkā tuvināt to juridisko statusu ES dalībvalstu valstspiederīgo statusam.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jāturpina definēt skaidri un pārskatāmi noteikumi par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos, tostarp, lai tiktu nodarbināti vai darbotos kā pašnodarbinātas personas;
- jāsniedz informācija potenciālajiem imigrantiem un pieteikumu iesniedzējiem, tostarp par viņu tiesībām un noteikumiem, kas jāievēro, legāli uzturoties ES;
- jāprecizē noteikumi un jāpiedāvā palīdzība un atbalsts gan izcelsmes valstīs, gan galamērķa valstīs attiecībā uz ieceļošanas un uzturēšanās prasību izpildīšanu;
- jācenšas panākt, lai kopējā vīzu politika ļautu elastīgi reaģēt uz fizisku personu īslaicīgu pārvietošanos vai pārvietošanos nodarbinātības vai mācību nolūkos (piemēram, attiecībā uz personām, kas tiek pārceltas uzņēmuma iekšienē, līgumpakalpojumu sniedzējiem, neatkarīgo profesiju pārstāvjiem un darījuma komandējumā nosūtītiem darbiniekiem, studentiem, pētniekiem, valdības pārstāvjiem vai ierēdņiem, starptautisko vai reģionālo organizāciju darbiniekiem).

⁸ Eiropadomes prezidentvalsts secinājumi, Brisele, 2008. gada 13.-14. marts, 14. punkts.

2. Labklājība un imigrācija: prasmju un vajadzība saskanošana

Kā paredzēts Lisabonas stratēģijā, imigrācijai ekonomiskos nolūkos jābūt saistībā ar kopējo vajadzībās balstīto ES darba tirgus novērtējumu, pievēršoties visiem prasmju līmeņiem un nozarēm, lai stiprinātu zināšanās balstītu ekonomiku Eiropā, veicinātu ekonomikas izaugsmi un panāktu atbilstību darba tirgus vajadzībām. Tas jādara, pilnībā ievērojot Kopienas priekšrocības principu, dalībvalstu tiesības noteikt, cik personu uzņemt, un imigrantu tiesības, kā arī aktīvi iesaistot sociālos partnerus un reģionālās un vietējās iestādes.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- kā aicināja Eiropadome 2008. gada pavasara sanāksmē, jānāk klajā ar vispārēju izvērtējumu par turpmākajām prasībām attiecībā uz prasmēm Eiropā līdz 2020. gadam, ņemot vērā tehnoloģisko pārmaiņu, iedzīvotāju novecošanas, emigrācijas plūsmu un darbaspēka globālā sadalījuma izmaiņu ietekmi. Regulāri jāvērtē arī pašreizējās un vidējā termiņa darba tirgus vajadzības visos prasmju līmeņos un nozarēs dalībvalstīs;
- jā sāk izstrādāt valstu „imigrācijas profili”⁹, kas sniedz kopskatu par situāciju imigrācijas jomā katrā dalībvalstī konkrētā laikā, jo īpaši attiecībā uz līdzdalību valsts darba tirgū un prasmju pārstāvētību imigrācijas plūsmās (gan esošajās, gan potenciālajās). Lai to īstenotu, jānodrošina konsekventu, izsmeļošu un salīdzināmu datu pieejamība imigrācijas jomā, tostarp informācija pastāvīgi uzturošos imigrantu skaitu un viņu plūsmām gan ES, gan valstu līmenī;
- jāpalielina darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma savietojuma politikas un instrumentu pieejamība, tostarp labāka trešo valstu darbinieku izglītība un mācības, lai imigrantu prasmes pielāgotu valstu darba tirgus īpatnībām, vairāk jāveicina atbilstīgi mehānismi to profesionālo kvalifikāciju atzīšanai, kas iegūtas ārpus ES, kā arī jāuzlabo informācijas sniegšana un mācības izcelsmes valstīs;
- jāanalizē pašreizējā situācija un turpmākās attīstības tendences attiecībā uz imigrantu uzņēmējdarbību, kā arī esošie šķēršļi tiesību aktu un darbības jomās, ar kādiem var nākties sastapties imigrantiem, kas vēlas sākt uzņēmējdarbību ES. Pamatojoties uz šādu novērtējumu, jāierosina pasākumi, lai atbalstītu imigrantu uzņēmējdarbību;
- vairāk jāiegulda pasākumos, kas paredzēti, lai panāktu, ka tiek nodarbināti tie trešo valstu valstspiederīgie, kas jau legāli uzturas ES dalībvalstīs, bet kuri ir bezdarbnieki un ekonomiski neaktīvi (piemēram, medmāsu un citu veselības aprūpes jomas darbinieku apmācībā), īpašu uzmanību pievēršot sievietēm;

⁹ „Imigrācijas profilos” strukturētā veidā apkopos visu informāciju, kas nepieciešama, lai veicinātu reālos faktos balstītu pieeju migrācijas pārvaldībai. Šo profilu centrālais aspekts būs darba tirgus vajadzības. Līdztekus informācijas vākšanai par esošo situāciju darba tirgū, bezdarba īpatsvaru un darbaspēka pieprasījumu un piedāvājumu, to mērķis būs arī noteikt iespējamo prasmju deficītu nozarēs un nodarbinātības jomās. Imigrācijas profilu izveide ļaus ES un dalībvalstīm izveidot darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma savietojuma programmas gan ES iekšienē, gan arī ar trešām valstīm. Imigrācijas profilos arī vāks informāciju par prasmēm, kas pieejamas pārvalstiskās kopienās, migrācijas plūsmu sastāvu, tostarp arī dzimuma un vecuma rakursā, un ar migrāciju saistītām ienākošām un izejošām finanšu plūsmām, tostarp imigrantu veiktiem naudas pārvedumiem.

- jānosaka pasākumi, kas spēj radīt reālu alternatīvu nelegālai nodarbinātībai vai radīt stimulus legālai nodarbinātībai.

3. Labklājība un imigrācija: sekmīgai imigrācijai pamatā ir integrācija

Saskaņā ar 2004. gadā pieņemtajiem Kopējiem integrācijas pamatprincipiem legālo imigrantu integrācija jāuzlabo, pastiprinot uzņemošo dalībvalstu pasākumus un pašu imigrantu ieguldījumu („abpusējs process”). Imigrantiem jārada iespējas piedalīties un pilnībā attīstīt savu potenciālu. Eiropas sabiedrībām jāstiprina savas spējas pārvaldīt ar imigrāciju saistīto dažādību un jāveicina sociālā kohēzija.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- tālāk jāizvērs ES integrācijas satvara integrēšana sabiedrības norisēs, ietverot pilsonisko līdzdalību, integrāciju darba tirgū, sociālo iekļaušanu, diskriminācijas novēršanu, vienlīdzīgas iespējas, izglītības un ar jaunatni saistītos pasākumus, kultūru dialogu un dažādības pārvaldību;
- jāizvērs savstarpēja mācīšanās un labākās prakses apmaiņa, lai uzlabotu uzņēmējvalstu spējas pārvaldīt savu arvien lielāko dažādību, tostarp pasākumi, kas vērsti uz izglītības problēmu risināšanu, ar kādām jāsaskaras skolniekiem no imigrantu vidus. Jāizstrādā kopēji rādītāji un atbilstīgs statistikas potenciāls, ko dalībvalstis varētu izmantot, lai novērtētu integrācijas politikas rezultātus;
- jāatbalsta īpašu integrācijas programmu izstrāde jaunpienākušajiem imigrantiem; tostarp jāatvieglo valodas prasmju apguve, un uzsvars jāliek uz praktiskām kultūru saskarsmes prasmēm, kas nepieciešamas, lai sekmīgi pielāgotos, un uz Eiropas pamatvērtību atzīšanu; šajā jomā varētu veikt padziļinātu izpēti, nosakot pamatvajadzības un saistības, kādas jaunpienākušiem imigrantiem var prasīt uzņemties īpašu valsts procedūru ietvaros (piemēram, integrācijas mācību programmas, skaidri noteiktas saistības integrācijas jomā, uzņemšanas programmas, valsts plāni pilsonības un integrācijas jomā, ievads pilsoniskajā sabiedrībā vai ievirzes kursi);
- jāveicina dažādības pārvaldība darba vietā un jānodrošina izvēršanās iespējas arī trešo valstu valstspiederīgajiem, kas uzturas un strādā legāli. Politikas pasākumiem jābūt vēršamiem uz to, lai visiem darbiniekiem ES nodrošinātu sociālās izaugsmes iespējas, garantētu sociālās pamattiesības un atbalstītu labus darba apstākļus un sociālo kohēziju. Šajā sakarībā pienācīga uzmanība jāveltī tam, lai darba tirgū piedalītos sievietes no imigrantu vidus, kā arī tie imigranti, kam piekļuve darba tirgum ir visgrūtākā;
- jānodrošina legālo imigrantu nediskriminējoša un efektīva piekļuve veselības aizsardzībai un sociālajai aizsardzībai, kā arī ES tiesību efektīva piemērošana, nodrošinot trešo valstu valstspiederīgajiem tādu pašu attieksmi kā ES dalībvalstu valstspiederīgajiem attiecībā uz sociālās apdrošināšanas shēmu koordinēšanu visā ES¹⁰. Turklāt ES un dalībvalstīm

¹⁰ Eiropas Parlaments un Padome 2003. gadā pieņēma Regulu (EK) Nr. 859/2003 (OV L 124, 20.5.2003.), ar kuru Regulas (EEK) Nr. 1408/71 noteikumus attiecina arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri 1) legāli uzturas ES un 2) atrodas pārobežu situācijā. Komisija 2007. gada jūlijā pieņēma priekšlikumu, ar kuru Regulas 883/04 (ar kuru aizstās Regulu (EEK) Nr. 1408/71) noteikumus attiecina arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri 1) legāli uzturas ES un 2) atrodas pārobežu situācijā (COM(2007)439).

jāveicina to noteikumu pārskatāmība, kurus piemēro pensiju tiesībām gadījumos, ja migranti vēlas atgriezties savā izcelsmes valstī;

- jāpēta lielākas līdzdalības iespējas vietējā, valsts un Eiropas līmenī, lai atspoguļotu Eiropas sabiedrību daudzveidīgo un mainīgo raksturu;
- jāpēta saikne starp jauniem imigrācijas veidiem, piemēram, riņķveida migrāciju un integrāciju;
- jānovērtē, kā tiek īstenota Padomes Direktīva 2003/86/EK par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos un vai to nepieciešams grozīt;
- jāturpina uzņemt bēgļus un personas, kurām vajadzīga aizsardzība, un šī humanitārā tradīcija jāattīsta tālāk, izvērsot kopējās Eiropas patvēruma sistēmas otro posmu¹¹.

SOLIDARITĀTE: koordinācija dalībvalstu starpā un sadarbība ar trešām valstīm

Kopēja imigrācijas politika jābalsta uz solidaritāti starp dalībvalstīm, kā paredzēts EK līgumā. Solidaritāte un atbildība ir būtiskas jomā, kur Eiropas Kopienai un dalībvalstīm ir dalīta kompetence. Kopēju politiku var sekmīgi īstenot vienīgi tad, ja tā balstās uz kopīgiem centieniem. Lai arī dalībvalstīm ir dažādi vēsturiskie, ekonomiskie un demogrāfiskie apstākļi, kas nosaka valsts imigrācijas politiku, to ietekme nepārprotami pārsniedz valstu robežas, tādēļ dalībvalstis vienas nespēj efektīvi kontrolēt visus imigrācijas aspektus un uz tiem reaģēt, un tādējādi nepieciešams koordinēt lēmumus, kam, visticamāk, būs ietekme uz citām dalībvalstīm. Vēl viena konkrēta solidaritātes izpausme ir finansiālā sloga dalīšana. Imigrācijas pārvaldībai ir ietekme uz valsts finansēm. Lai veicinātu kopīgu principu īstenošanu, var izmantot ES līdzekļus, un, lai nodrošinātu efektivitāti, vajadzības gadījumā var apvienot valstu resursus. Ar „Vispārēju pieeju migrācijai” ir pievienota papildu solidaritātes dimensija nolūkā panākt migrācijas plūsmu labāku pārvaldību visu iesaistīto procesa dalībnieku, tostarp diasporu un imigrantu kopienu, interesēs, izcelsmes un tranzīta valstīs jāiesaista ES darbībā un migrācijas jautājumiem jāklūst par daļu no ES dialoga ar trešām valstīm un ES attīstības sadarbības politikas.

4. Solidaritāte un imigrācija: pārskatāmība, uzticība un sadarbība

Kopējā imigrācijas politika jābalsta uz augstu politiskās un darbības solidaritātes līmeni, savstarpēju uzticēšanos, pārskatāmību, dalītu atbildību un Eiropas Savienības un dalībvalstu kopīgiem centieniem.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jāveicina informācijas apmaiņa un kopīga apspriešanās ES ietvaros nolūkā veikt labākās prakses apmaiņu, savstarpējas uzticēšanās pieaugums un koordinētas pieejas pieņemšana savstarpējas intereses jautājumos, vienlaikus ņemot vērā atšķirības imigrācijas tradīcijās un realitātē;

¹¹ Skat. “Patvēruma politikas plāns – integrēta pieeja aizsardzībai visā ES teritorijā”, ko iesniedz kopā ar šo paziņojumu – (COM(2008) 360.

- jāizveido nepieciešamie mehānismi un/vai jāuzlabo to darbība, lai uzraudzītu valstu imigrācijas pasākumu ietekmi ārpus valsts robežām ES iekšienē, lai novērstu neatbilstības un uzlabotu koordināciju ES līmenī;
- jāizstrādā sadarbībspējīgas sistēmas un jāveicina tehnisko līdzekļu apvienošana (savstarpējā atbalsta mehānismi un grupas), stratēģiski izmantojot finansiālos un cilvēkresursus, lai panāktu efektīvāku imigrācijas pārvaldību;
- jāuzlabo iekšējā un ārējā saziņa par ES imigrācijas politiku, tās mērķiem un stratēģijām, lai Eiropas Savienība varētu paust vienotu viedokli.

5. Solidaritāte un imigrācija: pieejamo līdzekļu efektīva un saskanīga izmantošana

Solidaritātē, kas nepieciešama, lai sasniegtu imigrācijas politikas stratēģiskos mērķus, jāietver spēcīgs finanšu komponents, kurā ņemtu vērā īpašo situāciju, kāda ir pie atsevišķu dalībvalstu ārējām robežām, un īpašās migrācijas problēmas, ar kādām tām jāsaskaras.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu jānodrošina, ka vispārīgā programma „Solidaritāte un migrācijas plūsmu pārvaldība” (2007. – 2013. gadam) tiek stratēģiski izmantota kā sloga dalīšanas mehānisms, lai papildinātu dalībvalstu valsts budžeta līdzekļus;
- pilnībā jāizpēta potenciāls, kāds piemīt mehānismu kopumam, kādi pastāv vispārīgās programmas četros instrumentos, lai stiprinātu dalībvalstu spējas īstenot efektīvu politiku un vienlaikus reaģēt uz neatliekamām vajadzībām vai īpašiem notikumiem, piemēram, masveida pieplūdumiem;
- pastāvīgi jāpārskata katra programmas instrumenta sadales princips līdzekļu piešķiršanai dalībvalstīm un tas jāpielāgo atbilstīgi nepieciešamībai ņemt vērā pieaugošās vajadzības un jaunus notikumus;
- jāuzlabo to pasākumu koordinācija, kurus finansē no Kopienas un valstu līdzekļiem nolūkā palielināt pārskatāmību, saskanību un efektivitāti, lai nepieļautu pārklāšanos un izpildītu imigrācijas politikas, kā arī citu ar to saistīto politikas jomu mērķus.

6. Solidaritāte un imigrācija: partnerattiecības ar trešām valstīm

Migrācijas plūsmu efektīvai pārvaldībai vajadzīgas patiesas partnerattiecības un sadarbība ar trešām valstīm. Migrācijas jautājumi ir pilnībā jāiekļauj Eiropas Savienības attīstības sadarbībā un citās ārpolitikas jomās. ES jādarbības cieša tandēmā ar partnervalstīm tādās jomās kā likumīgas mobilitātes iespējas, migrācijas pārvaldības potenciāls, migrāciju veicinošo faktoru apzināšanās, pamattiesību aizsardzība, pretlikumīgu plūsmu apkarošana un iespēju vairošana, lai migranti varētu strādāt, dodot ieguldījumu attīstībā.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jāsniedz atbalsts trešām valstīm, kas izstrādā savu tiesību sistēmu un veido imigrācijas un patvēruma sistēmas, pilnībā ievērojot attiecīgās starptautiskās konvencijas;
- jāpastiprina sadarbība, atbalsts un spēju attīstīšana partnervalstīs nolūkā izstrādāt labi pārvaldītas migrācijas politiku, noteikt migrāciju veicinošos faktorus un sniegt atbalstu efektīviem pielāgošanas pasākumiem; mazināt intelektuālā potenciāla nelietderīgu izmantošanu, jo īpaši veicot pasākumus mācību, darbā pieņemšanas, atpakaļnosūtīšanas, pienācīga darba un ētisku darbā pieņemšanas standartu jomā un novērtējot tendences savas valsts darba tirgū, panākt atbilstību pienācīgiem darba standartiem, izstrādāt izglītības un arodapmācības sistēmas atbilstīgi darba tirgus vajadzībām, likt lietā naudas pārvedumu attīstības potenciālu, jo īpaši uzlabojot statistiku, samazinot maksu par pārvedumu un atbalstot finanšu nozares attīstību;
- saskanīgi un stratēģiski jāizmanto visi politikas instrumenti, kas pēdējo gadu laikā izstrādāti Vispārējā pieejā migrācijai, tostarp trešo valstu migrācijas profili un sadarbības platformas;
- attiecībā uz kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm, kurām jau ir labi attīstīti sadarbības mehānismi ar ES, attiecīgos gadījumos jāizmanto jaunie politikas instrumenti, lai stiprinātu esošo sadarbību;
- cieši jāsadarbojas ar Āfrikas partneriem, lai kopīgi īstenotu 2006. gada Rabātas procesu migrācijas un attīstības jomā un ES un Āfrikas partnerību migrācijas, mobilitātes un nodarbinātības jomā, par kuru vienojās 2007. gada decembrī Lisabonā;
- arī turpmāk jāizmanto politiskais un nozaru dialogs ar Eiropas Kaimiņattiecību politikā iesaistītajām valstīm un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm, kā arī Āziju, lai padziļinātu savstarpējo sapratni attiecībā uz migrācijas radītām problēmām, ar kādām jāsaskaras, un plašāk izvērstu esošo sadarbību;
- kopā ar ieinteresētajām dalībvalstīm jāvienojas par mobilitātes partnerībām ar partnervalstīm, sagatavojot ceļu darba imigrācijas pārvaldības nolīgumiem ar ilgtermiņa stratēģiskajiem partneriem, kā arī sadarbībai atpakaļnosūtīšanas jautājumos;
- jāstrādā ar izcelsmes valstīm, pilnībā ievērojot dalītas atbildības principu, lai uzlabotu izpratni par to, ka nepieciešams aicināt šo valstu pilsoņus atturēties no nelegālas ieceļošanas un uzturēšanās ES teritorijā;
- jārada reālas iespējas riņķveida migrācijai, izveidojot vai pastiprinot tiesiskos un darbības pasākumus, ar kuriem legālajiem imigrantiem dod iespēju atvieglotā kārtā iegūt tiesības legāli uzturēties ES;
- asociācijas nolīgumos, kurus ES un dalībvalstis slēdz ar trešām valstīm, jāiekļauj noteikumi par sociālā nodrošinājuma koordinēšanu. Līdztekus vienlīdzīgas attieksmes principam šie noteikumi varētu attiekties uz iegūto sociālo tiesību pārvedamību, jo īpaši uz pensiju tiesību pārvešanu;
- jāpanāk, ka tiek nodrošināti pienācīgi resursi un tie tiek efektīvi izmantoti visos attiecīgajos valstu un Kopienas finanšu instrumentos, lai īstenotu Vispārīgu pieeju migrācijai visās tās

dimensijās, vienlaikus ņemot vērā finansējumu, par kuru jau panākta vienošanās Kopienas līmenī.

DROŠĪBA: efektīva cīņa pret nelegālo imigrāciju

Nelegālās imigrācijas novēršana un samazināšana visās tās izpausmēs ir būtiska, lai panāktu, ka legālās imigrācijas politika ir ticama un sabiedrība to pieņem. Intensīvāk jākontrolē piekļuve ES teritorijai, lai veicinātu patiešām integrētu robežu pārvaldību, vienlaikus nodrošinot vieglu piekļuvi bona fide ceļotājiem un personām, kam vajadzīga aizsardzība, kā arī saglabājot Eiropas atvērtību pārējai pasaulei. Neraugoties uz to, ka šī parādība attiecas arī uz daudziem ES dalībvalstu pilsoņiem, nedeklarēts darbs un nelegāla nodarbinātība var kalpot kā nelegālo imigrāciju veicinoši faktori, un tādēļ tiem jāpievērš uzmanība. Pastiprināta cīņa pret migrantu nelikumīgu ievēšanu un visiem cilvēku tirdzniecības aspektiem ir būtiska ES un tās dalībvalstu prioritāte. Ar ilgtspējīgu un efektīvu atpakaļnosūtīšanas politiku, kas balstās uz skaidriem, pārskatāmiem un godīgiem noteikumiem, jāsniedz atbalsts dalībvalstīm, kam nepieciešams nosūtīt atpakaļ trešo valstu valstspiederīgos, kas neatbilst vai vairs neatbilst nosacījumiem, lai uzturētos ES. Imigrantu masveida beznosacījumu legalizēšana plašā apjomā ir pretlikumīga situācija, kas nav ilgtspējīga un efektīvs līdzeklis migrācijas pārvaldībai un kura jānovērš. Visās šajās politikas jomās un pasākumos pilnībā jāievēro attiecīgo personu cieņa, pamattiesības un brīvības.

7. Drošība un imigrācija: vīzu politika, kas kalpo Eiropas un tās partneru interesēm

Ar kopēju vīzu politiku jāveicina bona fide ceļotāju ieceļošana un jāpalielina drošība. Attiecīgos gadījumos jāizmanto jaunās tehnoloģijas, lai nodrošinātu diferencētas, uz risku balstītas vīzu pieteikumu iesniedzēju pārbaudes, dalībvalstīm intensīvi veicot informācijas apmaiņu, turklāt šajā procesā pilnībā jāievēro tiesību akti datu aizsardzības un privātuma jomā.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jāizveido integrēta, četru līmeņu pieeja, lai pārbaudes tiktu sistemātiski veiktas katrā posmā, imigrantiem dodoties uz Eiropas Savienību (konsulātos, ierodoties, teritorijas iekšienē un izceļojot);
- pašreizējās valstu Šengenas vīzas jāaizstāj ar vienādām Eiropas Šengenas vīzām, kas nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret visiem vīzu pieteikumu iesniedzējiem un pilnīgi saskaņotu kritēriju piemērošanu drošības pārbaudēm;
- vīzas jāizsniedz kopīgajos konsulārajos centros, kuros pārstāvētas vairākas vai visas dalībvalstis, lai tādējādi gūtu apjomradītus ietaupījumus, kā arī vienkāršotu piekļuvi vīzas pieteikumu iesniedzējiem no visām trešām valstīm;
- jāizskata iespēja izveidot sistēmu, kas prasītu, lai trešo valstu valstspiederīgie pirms došanas uz ES teritoriju, saņemtu elektronisku atļauju;
- sīkāk jāizpēta iespējas atvieglot vīzu izsniegšanu un uzlabot vīzu procedūru koordinēšanu, arī attiecībā uz ilgāka termiņa vīzām.

8. Drošība un imigrācija: integrēta robežu pārvaldība

Jā saglabā integritāte Šengenas zonā, kurā netiek veiktas personu pārbaudes pie iekšējām robežām. Jāstiprina ārējo robežu integrēta pārvaldība un robežkontroles politika jāizstrādā saskaņā ar muitas pārbaudes politiku un citu drošuma un drošības risku novēršanas politiku.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jāstiprina Eiropas Aģentūras operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*) darbības dimensija, tostarp palielinot tās spējas darbības vadības jomā un pilnvaras ierosināt operācijas, kas ietver robežkontroli rajonos, kas noteikti par augsta riska zonām un pakļauti īpaši liels migrācijas spiedienam;
- jāizstrādā integrēta pieeja, lai veicinātu jauno tehnoloģiju izmantošanu, tostarp esošos un paredzētos IT līdzekļus, virzoties uz dažādu kopīgajā IT arhitektūrā ietilpstošo sistēmu atsevišķu funkciju integrēšanu; jāpanāk, ka tiek pilnībā izmantots 7. pētniecības pamatprogrammas potenciāls;
- jāturpina izstrādāt Eiropas robežu uzraudzības sistēmas (*EUROSUR*) koncepcija, uzlabojot koordināciju dalībvalstīs, to starpā un starp dalībvalstu izmantotajiem līdzekļiem un veiktajiem pasākumiem attiecīgo, ar uzraudzību un iekšējās drošības saglabāšanu saistīto politikas jomu mērķiem;
- jāizstrādā koordinēta, stratēģiska pieeja sadarbībai ar trešām valstīm Eiropas līmenī, mērķtiecīgi sniedzot atbalstu ilgtspējīgas, efektīvas robežu pārvaldības spēju attīstīšanai galvenajās tranzīta un izcelsmes partnervalstīs, šajā procesā būtiska loma pienākas *FRONTEX*, kas veic palīdzības misijas robežu pārvaldībā šajās valstīs;
- jāturpina sniegt atbalsts dalībvalstu attīstītām, vienvērtīgām, savietojamām spējām robežkontroles jomā, izmantojot Eiropas finansiālās solidaritātes paplašinātas iespējas, un jāturpina jaunu mehānismu izstrāde efektīvai, operatīvai sloga dalīšanai, lai sniegtu atbalstu dalībvalstīm, kuras pašlaik saskaras vai turpmāk saskarsies ar atkārtotu un masveida nelegālo imigrantu pieplūdumu, šim nolūkam jāapvieno Eiropas un apvienotie valstu resursi;
- jāpalielina dalībvalstu iestāžu sadarbība, lai izveidotu vienas institūcijas pārbaudi pie sauszemes robežām tā, lai katru ceļotāju principā pārbaudītu tikai viena iestāde.

9. Drošība un imigrācija: cīņas pret nelegālo imigrāciju pastiprināšana un neiecietība pret cilvēku tirdzniecību

ES un tās dalībvalstīm jāizstrādā saskanīga politika cīņai pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību. Ar preventīviem pasākumiem, tiesību aizsardzību un sodiem efektīvi jāapkaro nedeklarēts darbs un nelegāla nodarbinātība¹² visās to izpausmēs. Jāpastiprina cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzība un atbalsts tiem.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jānodrošina atbilstīgi finanšu un cilvēkresursi, lai izmeklētu cilvēku nelikumīgas ieviešanas un tirdzniecības gadījumus un palielinātu pārbaudīto skaitu un uzlabotu to kvalitāti, jo īpaši inspekcijas darba vietā;
- cīņā pret nedeklarētu darbu un nelegālo nodarbinātību aktīvi jāiesaista darba ņēmēju un darba devēju pārstāvji;
- jāizstrādā riska analīzes instrumenti un jāveicina dažādu iestāžu sadarbība un salīdzinošās pārbaudes, lai palielinātu nedeklarētā darba gadījumu atklāšanas īpatsvaru, gan attiecībā uz tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas uzturas nelegāli, gan tiem, kas uzturas legāli;
- jāveicina labas prakses apmaiņa, sistemātiskāka politikas novērtēšana un nedeklarētā darba un nelegālās nodarbinātības apmēra labāka noteikšana;
- plašāk jāizmanto biometrija kā svarīgs līdzeklis, lai cīnītos pret nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību;
- jānodrošina, ka trešo valstu valstspiederīgajiem, kas uzturas nelegāli, ir piekļuve pakalpojumiem, kas ir būtiski, lai garantētu pamata cilvēktiesības (piemēram, izglītību bērniem, veselības pamataprūpi);
- jāaizsargā cilvēku tirdzniecības upuri, un jāsniedz tiem palīdzība, jo īpaši sievietēm un bērniem, novērtējot un pārskatot pastāvošo kopīgo kārtību; jāturpina izstrādāt tiesiskas un darbības iespējas, lai veicinātu upuru atgūšanos un reintegrāciju uzņemtajā vai savas valsts sabiedrībā, tostarp izmantojot īpaši šim mērķim izstrādātas programmas;
- jāstiprina esošā tiesību sistēma attiecībā uz nelegālas ieceļošanas un uzturēšanās veicināšanas apkarošanu, kā arī bērnu seksuālas izmantošanas un materiālu, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, apkarošanu, ņemot vērā jaunas noziedzīgas parādības;
- jāvērs plašumā ES darbība reģionālā un starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu, ka ar konsekventāku, nepārtrauktu un efektīvu sadarbību tiek sekmīgi īstenoti starptautiskie instrumenti, kas attiecas uz migrantu nelikumīgu ieviešanu un cilvēku tirdzniecību.

¹² Dalībvalstīm jāvēršas arī pret ES dalībvalstu valstspiederīgo nedeklarētu darbu un nelegālu nodarbinātību. Šīs problēmas iekšējais ES aspekts šajā dokumentā nav izvērts.

10. Drošība un imigrācija: efektīva un ilgtspējīga atpakaļnosūtīšanas politika

Efektīvi atpakaļnosūtīšanas pasākumi ir neatņemama ES politikas sastāvdaļa nelegālās imigrācijas jomā. Jāizvairās no situācijām, ka bez nosacījumiem plašā apjomā tiek legalizētas personas, kas uzturas nelegāli, tomēr saglabājot iespēju legalizāciju veikt individuālā kārtā, pamatojoties uz godīgiem un pārskatāmiem kritērijiem.

Lai to panāktu, ES un tās dalībvalstīm

- jārada patiesa Eiropas dimensija atpakaļnosūtīšanas politikai, nodrošinot atpakaļnosūtīšanas lēmumu pilnīgu savstarpēju atzīšanu;
- jāveicina dalībvalstu praktiska sadarbība atpakaļnosūtīšanas pasākumu īstenošanā un jāstiprina *FRONTEX* loma attiecībā uz kopīgām atpakaļnosūtīšanas darbībām, izmantojot gaisa transportu;
- jāuzrauga, kā tiek īstenota un piemērota direktīva par dalībvalstu kopīgiem standartiem un procedūrām, lai nosūtītu atpakaļ trešo valstu valstspiederīgos, kas valstī uzturas nelegāli (pēc tam, kad tā stājusies spēkā);
- jāizstrādā pasākumi, lai atvieglotu tādu atpakaļnosūtāmo personu identificēšanu, kurām nav dokumentu, un lai novērstu identitātes zādzību;
- jāveic pasākumi, lai panāktu, ka visas trešās valstis ievēro pienākumu piekrist atpakaļuzņemt savus valstspiederīgos;
- jānovērtē visi esošie atpakaļuzņemšanas nolīgumi nolūkā vienkāršot to praktisko īstenošanu un gūto pieredzi izmantot sarunās par turpmākiem nolīgumiem;
- jāizstrādā kopīga pieeja legalizēšanai, tostarp obligātās prasības agrīnai informācijas nosūtīšanai;
- jāapsver iespēja ieviest Eiropas *laissez-passer*, lai atvieglotu tādu migrantu atpakaļnosūtīšanu, kuriem nav dokumentu.

III. SECINĀJUMI: IMIGRĀCIJAS PĀRVALDĪBA

Eiropadome tiek aicināta apstiprināt šajā paziņojumā ierosinātos kopīgos principus, uz kuriem tiks balstīta kopējā imigrācijas politika. Šos principus īsteno ar konkrētām darbībām, kā ierosināts iepriekš, un tiem regulāri tiks veikta pēcpārbaude, izmantojot jaunu uzraudzības un novērtēšanas mehānismu, kas ietvers regulāru novērtēšanu.

Kopējo imigrācijas politiku īsteno, balstoties uz dalībvalstu un ES iestāžu **partnerattiecībām un solidaritāti**. Šim satvaram jābūt pietiekami elastīgam, lai pielāgotos izmaiņām, kas galvenokārt saistītas ar ekonomiskās situācijas, tirgus un tehnoloģijas attīstības tendencēm. Konkrēti kopējo imigrācijas politiku izvērsīs ar:

1. ES un tās dalībvalstu **koordinētu un saskaņotu darbību**

- Kopējās imigrācijas politikas kopīgos principus un konkrētos pasākumus īstenoš, **pilnībā ievērojot pārskatāmību** attiecīgi Eiropas, valstu vai reģionu līmenī.
- Lai panāktu pareizo līdzsvaru starp darba tirgus vajadzībām, ekonomisko ietekmi, sociālajiem rezultātiem, integrācijas politikas un ārpolitikas mērķiem, jāveic ciešāka **koordinācija starp ES un valstu, reģionu un vietējo līmeni**, jo īpaši statistikas, kā arī ekonomikas, sociālās un attīstības politikas jomās.
- **Imigrācijas jautājumi tiks ņemti vērā visās pārējās politikas jomās**, kas var būt ar to saistītas („integrēšana sabiedrības norisēs”). Imigrācijas ekonomiskā, sociālā un starptautiskā dimensija jāņem vērā visās ar to saistītajās politikas jomās, tostarp attīstībā, tirdzniecībā, kohēzijas politikā, nodarbinātības un sociālajā politikā, vides jautājumos, pētniecībā, izglītībā, veselības aizsardzībā, lauksaimniecībā un zivsaimniecībā, drošības politikā un ārpolitikā, kā arī ekonomikas un fiskālajā politikā.
- Tiks izveidoti un/vai stiprināti mehānismi, lai veicinātu savlaicīgu **apspriešanos** par turpmāku politikas attīstību **ar attiecīgajām ieinteresētajām personām**, tostarp reģionālām un vietējām iestādēm, sociālajiem partneriem, ekspertiem no akadēmiskām aprindām, starptautiskām organizācijām, imigrantu apvienībām un pilsoniskās sabiedrības.
- Tiks veicināta **labākās prakses** apmaiņa, savstarpēja mācīšanās visos līmeņos un vērienīga un efektīva zināšanu izplatīšana par sekmīgāko imigrācijas un integrācijas politiku.

2. **Kopējas metodes** ES un tās dalībvalstīm, lai panāktu pārskatāmību, savstarpēju uzticēšanos un saskaņību. Šīm metodēm jāietver šādi elementi:

- Kopīgos principus atspoguļos **kopējos mērķos un rādītājos**, kurus noteiks ES un katrai dalībvalstij, lai nodrošinātu to īstenošanu.
- Kopīgi nospraustie mērķi un rādītāji tiks iestrādāti **valstu imigrācijas profilos**, kurus izstrādās sadarbībā ar katru dalībvalsti, lai uzlabotu zināšanas par imigrācijas plūsmām. Ar šiem profiliem noskaidros situāciju valstu darba tirgos un imigrācijas modeļus, kā arī attīstīs imigrācijas politikas faktu bāzi, lai efektīvi pievērstos dalībvalstu prioritārajām vajadzībām. Tajos apvienos visu nepieciešamo būtisko informāciju, un tie aptvers gan imigrantus, kas jau atrodas valstu teritorijā, gan potenciālos imigrantus. Šajos profilos aplūkos, kādas prasmes pārstāv imigrantu iedzīvotāju grupa, un noteiks turpmākās darbaspēka vajadzības.
- Lai uzraudzītu un novērtētu darbības attīstību imigrācijas jomā un veiktu tās pēcpārbaudi, **dalībvalstis ik gadu sniegs ziņojumu Komisijai** par kopīgo mērķu īstenošanu un saviem imigrācijas profiliem.
- Dalībvalstu ziņojumi kalpos par pamatu **Komisijas gada kopsavilkuma pārskatam**, kuru nosūtīs arī Eiropas Parlamentam.

Pamatojoties uz Komisijas kopsavilkuma pārskatu, ik gadu **Eiropadome pavasara sanāksmē** veiks situācijas **politisku novērtējumu** un vajadzības gadījumā sniegs ieteikumus.

PIELIKUMS

KOPSAVILKUMS – DESMIT KOPIĢIE PRINCIPI

(1) Labklājība un imigrācija: skaidri noteikumi un vienlīdzīga attieksme

Ar kopējo imigrācijas politiku jāveicina legālā imigrācija, kuru jāpārvalda ar skaidriem, pārskatāmiem un godīgiem noteikumiem. Trešo valstu pilsoņiem jānodrošina informācija, kas tiem nepieciešama, lai saprastu prasības un procedūras, kādas attiecas uz legālu ieceļošanu un uzturēšanos ES. Jānodrošina godīga attieksme pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi uzturas dalībvalstu teritorijā, nolūkā tuvināt to juridisko statusu ES dalībvalstu valstspiederīgo statusam.

(2) Labklājība un imigrācija: prasmju un vajadzība saskanošana

Kā paredzēts Lisabonas stratēģijā, imigrācijai ekonomiskos nolūkos jābūt saistībā ar kopīgo vajadzībās balstīto ES darba tirgus novērtējumu, pievēršoties visiem prasmju līmeņiem un nozarēm, lai stiprinātu zināšanās balstītu ekonomiku Eiropā, veicinātu ekonomikas izaugsmi un panāktu atbilstību darba tirgus vajadzībām. Tas jādara, pilnībā ievērojot Kopienas priekšrocības principu, dalībvalstu tiesības noteikt, cik personas uzņemt, un imigrantu tiesības, kā arī aktīvi iesaistot sociālos partnerus un reģionālās un vietējās iestādes.

(3) Labklājība un imigrācija: sekmīgas imigrācijas pamatā ir integrācija

Saskaņā ar 2004. gadā pieņemtajiem Kopējiem integrācijas pamatprincipiem **legālo imigrantu integrācija jāuzlabo**, pastiprinot uzņemošo dalībvalstu pasākumus un pašu imigrantu ieguldījumu („abpusējs process”). Imigrantiem jārada iespējas piedalīties un pilnībā attīstīt savu potenciālu. Eiropas sabiedrībām jāstiprina savas spējas pārvaldīt ar imigrāciju saistīto dažādību un jāveicina sociālā kohēzija.

(4) Solidaritāte un imigrācija: pārskatāmība, uzticība un sadarbība

Kopējā imigrācijas politika jābalsta uz augstu politiskās un darbības solidaritātes līmeni, savstarpēju uzticēšanos, pārskatāmību, dalītu atbildību un Eiropas Savienības un dalībvalstu kopīgiem centieniem.

(5) Solidaritāte un imigrācija: pieejamo līdzekļu efektīva un saskanīga izmantošana

Solidaritātē, kas nepieciešama, lai sasniegtu imigrācijas politikas stratēģiskos mērķus, jāietver **spēcīgs finanšu komponents**, kurā ņemtu vērā īpašo situāciju, kāda ir pie atsevišķu dalībvalstu ārējām robežām, un īpašās migrācijas problēmas, ar kādām tām jāsaskaras.

(6) Solidaritāte un imigrācija: partnerattiecības ar trešām valstīm

Migrācijas plūsmu efektīvai pārvaldībai vajadzīgas **patiesas partnerattiecības un sadarbība ar trešām valstīm**. Migrācijas jautājumi ir pilnībā jāiekļauj Eiropas Savienības attīstības sadarbībā un citās ārpolitikas jomās. ES jādarbojas cieša tandēmā ar partnervalstīm tādās jomās kā likumīgas mobilitātes iespējas, migrācijas pārvaldības potenciāls, migrāciju veicinošo faktoru apzināšanās, pamattiesību

aizsardzība, pretlikumīgu plūsmu apkarošana un iespēju vairošana, lai migranti varētu strādāt, dodot ieguldījumu attīstībā.

(7) **Drošība un imigrācija: vīzu politika, kas kalpo Eiropas interesēm**

Ar **kopēju vīzu politiku** jāveicina *bona fide* ceļotāju ieceļošana un jāpalielina drošība. Attiecīgos gadījumos jāizmanto jaunās tehnoloģijas, lai nodrošinātu diferencētas, uz risku balstītas vīzu pieteikumu iesniedzēju pārbaudes, dalībvalstīm intensīvi veicot informācijas apmaiņu, turklāt šajā procesā pilnībā jāievēro tiesību akti datu aizsardzības un privātuma jomā.

(8) **Drošība un imigrācija: integrēta robežu pārvaldība**

Jāsaglabā integritāte Šengenas zonā, kurā netiek veiktas personu pārbaudes pie iekšējām robežām. Jāstiprina **ārējo robežu integrēta pārvaldība**, un robežkontroles politika jāizstrādā saskaņā ar muitas pārbažu politiku un citu drošuma un drošības risku novēršanas politiku.

(9) **Drošība un imigrācija: cīņas pret nelegālo imigrāciju pastiprināšana un neiecietība pret cilvēku tirdzniecību**

ES un tās dalībvalstīm jāizstrādā saskanīga politika cīņai pret **nelegālo imigrāciju un cilvēku tirdzniecību**. Ar preventīviem pasākumiem, tiesību aizsardzību un sodiem efektīvi jāapkaro nedeklarēts darbs un **nelegāla nodarbinātība** visās to izpausmēs. Jāpastiprina cilvēku tirdzniecības upuru aizsardzība un atbalsts tiem.

(10) **Drošība un imigrācija: efektīva un ilgtspējīga atpakaļnosūtīšanas politika**

Efektīvi atpakaļnosūtīšanas pasākumi ir neatņemama ES politikas sastāvdaļa nelegālās imigrācijas jomā. Jāizvairās no situācijām, ka bez nosacījumiem plašā apjomā tiek **legalizētas** personas, kas uzturas nelegāli, tomēr saglabājot iespēju legalizāciju veikt individuālā kārtā, pamatojoties uz godīgiem un pārskatāmiem kritērijiem.